

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

Kratak pregled aktivnosti
Zelene Istre tijekom lipnja:

- Otvorili smo Kuću prirode Kamenjak
- Vlada RH prekršila Zakon o zaštiti okoliša
- Kako unaprijediti sudjelovanje javnosti u postupcima PUO-a
- Započela javna rasprava o lokacijama terminala za ukapljeni plin

ZELENI TELEFON

U mjesecu lipnju primili smo 17 prijava građana na Zeleni telefon. Od toga: otpad 8, razno 3, zelenilo 1, zračenje 3, zrak 1, voda 1.

Više o slučajevima pročitajte na str. 5 i 6.

SVJETSKI DAN ZAŠTITE OKOLIŠA OBILJEŽILI SMO OTVARANJEM KUĆE PRIRODE KAMENJAK

Poticanjem razumijevanja problema zaštite okoliša stvaramo temelj za učinkovitu zaštitu prirode.

U staroj školi u Premanturi je u četvrtak 5. lipnja otvoren edukacijsko-posjetiteljski centar Kuća prirode Kamenjak, plod suradnje Zelene Istre, Općine Medulin i Javne ustanove Kamenjak u

okviru projekta "Kapo". Zelena Istra je osmislila interijer, sadržaj i aktivnosti Kuće prirode, kojoj je osnovni cilj upoznati posjetitelje s vrijednostima i značajem Značajnog krajobraza Donji Kamenjak i medulinski arhipelag.

Prostorije centra tematski su podijeljene na morski i kopneni ekosustav. Opremljen je i mali laboratorij u kojem se mogu obavljati jednostavnije analize uzoraka sakupljenih kroz aktivnosti edukacijskog programa i istraživačkih projekata. Pored toga, centar ima i biblioteku sa stručnom i popularnom građom dostupnom svim zainteresiranim profesorima, učenicima i studentima. Zelena Istra će u centru za djecu predškolske dobi, učenike, studente, ronioce, itd. provoditi specijalizirane radionice i edukacijske programe. U ljetnom razdoblju Kuća prirode Kamenjak radit će svakoga dana od 9 do 21 sat. Ulaz je besplatan, a više informacije o radu centra i posjetama možete dobiti na tel. broju: 052 /575 283 ili mailom putem adrese martina.hervat@zelena-istra.hr. Na webu www.zelena-istra.hr možete pogledati i galeriju fotografija.

VLADA RH PREKŠILA ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA

Nacrt Uredbi o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša, Uredba o procjeni utjecaja

na okoliš i Uredba o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš objavljeni su na web stranicama Ministarstva zaštite okoliša, prostornog ređenja i graditeljstva (MZOPUG) 16. svibnja 2008. bez navedenog roka za sudjelovanja javnosti u javnoj raspravi.

Vlada RH je navedene Uredbe usvojila 29. svibnja 2008. godine, ne poštujući minimalni rok od 30 dana za javnu raspravu, i time prekršila Zakon o zaštiti okoliša. Apsurdno je da usvajanjem provedbenog propisa o informiranju i sudjelovanju javnosti Vlada krši Zakon o zaštiti okoliša upravo u dijelu koji se odnosi na informiranje i sudjelovanje javnosti.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 110/07):

čl. 141.

(1) Tijela javne vlasti dužna su osigurati pravovremeno i učinkovito sudjelovanje javnosti u postupku izrade zakona i provedbenih propisa te ostalih opće-primjenjivih pravno obvezujućih pravila iz svoje nadležnosti, koji bi mogli imati značajan utjecaj na okoliš, uključujući i postupke izrade njihovih izmjena i dopuna.

čl. 140.

(3) Minimalni rok koji se može odrediti za sudjelovanje javnosti u smislu članka 141. stavka 1. ovoga Zakona i u smislu članka 142. stavka 1. ovoga Zakona je 30 dana.

MZOPUG je pozvalo nekoliko udruga za zaštitu okoliša, među njima i Zelenu Istru, na raspravu o nacrtu prijedloga navedenih Uredbi u svoje sjedište 26. svibnja 2008. Na njemu su udruge upozorile predstavnike ministarstva na zakonski rok za javnu raspravu. Zelena Istra je iznijela niz primjedbi na razočaravajući prijedlog uredbe o procjeni utjecaja na okoliš, koja je neznatno poboljšala razinu informiranja javnosti u tim postupcima u odnosu na stari pravilnik, dok je sudjelovanje ostalo ograničeno i neučinkovito kao i do sada. Stoga su

udruge od MZOPUG na tom sastanku zatražili neke izmjene nacrtu Uredbe o PUO koje bi barem informiranje javnosti učinile djelotvornijim. Udruge su zahtijevale:

- da se o zahtjevu nositelja zahvata i o odluci da se studija o utjecaju zahvata na okoliš upućuje na javnu raspravu, javnost informira, osim putem web stranica nadležnog tijela, i obavijestima na oglasnim pločama u lokalnoj zajednici te najčitanijim dnevnim novinama napodručju planiranog zahvata;
- da se sjednice povjerenstva najavljuju na webu te da se omogući sudjelovanje javnosti;
- da cjeloviti tekst studije bude dostupan javnosti na internetu, a ne samo sažetak;
- da predstavnici lokalne uprave i samouprave, ukoliko je ista nositelj zahvata, ne smiju biti članovi povjerenstva jer je to sukob interesa;
- da sudjelovanje javnosti treba osigurati odgovaranjem na sve prijedloge i komentare u pismenom obliku u roku od 45 dana od kraja javnog uvida itd.

Postojeći Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš pokazao je do sada svu svoju neučinkovitost po pitanju sudjelovanja javnosti u postupku procjene utjecaja na okoliš i druge krupne nedostatke i, stoga, smatramo da minimalne korekcije tog Pravilnika, koji je sad uz skromne izmjene postao Uredba o PUO, nisu dovoljne za smislenu primjenu načela ranog i učinkovitog sudjelovanja javnosti, odnosno za veće sudjelovanje javnosti u odlučivanju na lokalnoj razini, veću sposobnost djelovanja udruga za zaštitu okoliša za praćenje provedbe novih propisa i učinkovitu zaštitu okoliša.

Glavne primjedbe na stratešku procjenu: Kvalitetna strateška procjena utjecaj na okoliš informira donositelje odluka i pogođenu javnost o održivosti strateških odluka, pronalazi najbolje alternative i osigurava demokratski proces odlučivanja. Da bi se osigurala kvaliteta strateške procjene, zakonskim se propisima mora osigurati njena cjelovitost (npr. mora uključivati biofizički, društveni i ekonomski aspekt utjecaja),

fokusiranost, transparentnost, participativnost i interaktivnost. Naše je mišljenje da se ni ovim nacrtom Uredbe to nije uspjelo postići, naročito dijelovi koji se odnose na interaktivnost, transparentnost procesa i odlučivanja i sudjelovanje javnosti.

Članak 49. Zakona o zaštiti okoliša - Planski dokumenti za koje se obvezno provodi strateška procjena

(1) Strateška procjena obvezno se provodi za planske dokumente:

- koje, sukladno zakonu, donosi Hrvatski sabor, Vlada, skupština županije odnosno Skupština Grada Zagreba, a koji se odnose na prostorno uređenje;
- koje, sukladno zakonu, donosi Hrvatski sabor, Vlada, skupština županije, odnosno Skupština Grada Zagreba, a koji se odnose na sektore: poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, energetike, industrije, rudarstva, prometa, telekomunikacija, turizma, gospodarenja otpadom i gospodarenja vodama, ukoliko se tim planskim dokumentima utvrđuju okviri razvoja budućih zahvata za koje je utvrđena obveza procjene utjecaja na okoliš;

Nedostaju urbanistički planovi koje izričito navodi Direktiva člankom 3(2)(a). U popisu dokumenata, stavak 1. „za koje se obavezno provodi strateška procjena, nedostaju planovi na lokalnoj razini. Zakon o zaštiti okoliša izostavlja lokalnu razinu kao obavezu.

U uputama DG Environment-a za provedbu Direktive ("Implementation of directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans

and programmes on the environment" (Luxemburg: Office for Official Publications on the European Communities, 2003), stoji sljedeće:

The element "subject to preparation" and/or adoption by an authority" - the concept of an "authority" has been given a large scope in case of law of European Court of Justice. It can be defined as a body, whatever its legal form and regardless of the extent (national , regional, local) of its powers, which has been made responsible for providing a public service under the control of the State, and it has for that purpose special powers beyond those which result from the normal rules applicable in relations between individuals. For example, privatised utility companies may be required to carry out some tasks or duties (such as preparing long-term plans for ensuring water resources) which in non-privatised regimes would be carried out by public authorities for the purposes of the Directive.

O sastanku i komentarima na Uredbe upoznali smo javnost na konferenciji za medije u Zagrebu 27. svibnja zajedno s predstavnicima Zelene akcije. Zelena akcija je 30. svibnja medijima uputila priopćenje o navedenom Vladinom kršenju Zakona o zaštiti okoliša zatraživši poništenje navedenih Uredbi.

Dušica Radojčić

KAKO UNAPRIJEDITI SUDJELOVANJE JAVNOSTI U POSTUPCIMA PUO-a

Nakon uspješno održanih seminara pod naslovom "Kako unaprijediti sudjelovanje javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš" u Splitu i Pločama u svibnju, Zelena Istra i Sunce su u lipnju organizirali seminare u:

- Puli, 16. lipnja (HGK, Županijska komora Pula, Carrarina 5)
- Karlovcu, 17. lipnja (dvorana Obrtničkog centra, Haulikova 14) u suradnji s Eko Panom
- Varaždinu, 18. lipnja (HGK, Županijska komora Varaždin, Preradovićeveva 17/2) u suradnji s Franjom Košćecom

- Osijeku 20. lipnja (Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje, S. Radića 4) u suradnji sa Zelenim Osijekom.

Uvođenje novih i boljih zakonskih mogućnosti za sudjelovanje javnosti u okviru postupka procjene utjecaja na okoliš, koje je u tijeku u RH, nije samo po sebi dovoljno za djelotvornu primjenu - nužno je i informiranje i edukacija o obavezama i mogućnostima svih sudionika, koje mora teći paralelno s procesom usvajanja novih zakonskih propisa.

Cilj našeg seminara je upravo taj - upoznati širu javnost, tijela javne uprave i poslovni sektor o značenju sudjelovanja javnosti u postupcima PUO, o njegovom širem društvenom značaju, o procesu prilagodbe hrvatskih propisa e europskim standardima, ali i o tome zašto se do sada nismo pomakli od primjene minimalnih zakonskih obaveza sudjelovanja javnosti, zašto investitori ne vide pozitivne strane sudjelovanja javnosti i zašto dolazi do "zaustavite projekt" kampanja.

Odgovorit ćemo na pitanje o tome što doprinosi uspjehu sudjelovanja javnosti te ponuditi praktične savjete za organiziranje kvalitetnog sudjelovanja javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš. Pravo javnosti da bude informirana, da komentira i sudjeluje u odlučivanju o pitanjima koja imaju direktan utjecaj na kvalitetu njihovog života je jedno od temeljnih prava u demokratskim društvima. Međutim, i sa stajališta privatnog investitora ili tijela javne vlasti koje poduzima neki zahvat, dobro organizirano sudjelovanje javnosti može biti višestruko korisno. Pozivamo vas na seminar i nadamo se vašem dolasku, da će vam informacije biti korisne u daljnjem radu i da ćete svojim znanjem i iskustvom doprinijeti diskusiji.

Dušica Radojčić

ZAPOČELA JAVNA RASPRAVA O LOKACIJAMA TERMINALA ZA UKAPLJENI PLIN

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) je na svojim web stranicama objavilo javnu raspravu o prethodnoj

procjeni utjecaja na okoliš potencijalnih lokacija terminala za ukapljeni prirodni plin (UPP) na području između Njivica i Omišlja na otoku Krku, te Bakarskom, Plominskom i Raškom zaljevu. Cilj prethodne procjene utjecaja na okoliš je utvrđivanje lokacije koja će biti najprihvatljivija s aspekta zaštite okoliša.

Budući da se radi o proceduri koja, prema obrazloženju Ministarstva, prethodni uobičajenoj procjeni utjecaja na okoliš, taj je postupak nepoznat hrvatskoj javnosti. I taj bi razlog sam po sebi bio dovoljan za posebnu najavu, obrazloženje procedure i direktan poziv zainteresiranoj ili pogođenoj javnosti na uključivanje u javnu

raspravu. To bi učinio onaj tko želi smislenu javnu raspravu. Iz načina na koji je to učinilo Ministarstvo posve je jasno da i dalje sve ostaje samo na zadovoljavanju forme.

Studiju izbora lokacije terminala za UPP, koju je izradila tvrtka Ekoneg d.o.o., na web stranicama MZOPUG smo primijetili 19. lipnja. S obzirom da nigdje nije bio naveden datum ni razlog objavljivanja tog dokumenta, MZOPUG smo 20. lipnja zatražili objašnjenje. Tek 1. srpnja primili smo odgovor da se radi o postupku prethodne procjene utjecaja potencijalnih lokacija terminala za ukapljeni plin na okoliš, za koji je s datumom objave - 17. lipnja započela javna rasprava u trajanju od 30 dana (do 17. srpnja 2008.).

Ponovnom provjerom na stranicama MZOPUG 3. srpnja utvrdili smo da je naknadno postavljeno i obrazloženje koje glasi:

"Dokumentacija koja se odnosi na izbor lokacije terminala ukapljenog prirodnog plina objavljena je 17. lipnja 2008. godine. Pismena mišljenja, prijedloge i primjedbe na istu možete dostaviti na adresu anita.gulam@mzopu.hr najkasnije do 17. srpnja 2008. godine."

Stoga smo medijima uputili molbu za objavljivanjem vijesti o javnoj raspravi kako bi se potencijalno pogođena javnost mogla, premda kasno, uključiti u javnu raspravu, kao i naš zahtjev za produljenjem trajanja javne rasprave za minimalno 20 dana da bi se zainteresiranim građanima i organizacijama dalo vremena za analizu i komentiranje vrlo opsežne Studije izbora lokacije za UPP.

Studijom su analizirane dvije lokacije na Krku, dvije oko Bakarskog zaljeva i pet oko Raškog zaljeva. U zaključku se predlažu lokacije Dina na otoku Krku na području općine Omišalj i Ubac na ulazu u Raški zaljev na području općine Raša kao preferentne lokacije za konačni izbor UPP terminala.

Iz MZOPUG smo primili i sljedeću informaciju:

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijelo je dana od 30. svibnja 2007. godine Odluku o imenovanju Povjerenstva za ocjenu Studije izbora lokacije terminala za ukapljeni prirodni plin. Članovi Povjerenstva imenovani su na prijedlog tijela državne uprave koji na temelju

posebnih propisa daju suglasnost i uvjete u vezi sa zaštitom okoliša, te na prijedlog jedinica područne (regionalne) samouprave. Također, članovi Povjerenstva imenovani su i iz redova znanstvenika i stručnjaka na prijedlog istaknutih znanstvenih institucija.

U daljnjem tijeku postupka prethodne procjene provest će se postupak konzultacija s javnošću održavanjem okruglog stola na kojem će se raspraviti cjelokupna dokumentacija i nakon čega će Ministarstvo na prijedlog mišljenja Povjerenstva donijeti konačno mišljenje o Studiju izbora lokacije terminala za ukapljeni prirodni plin (UPP).

Nakon provedene prethodne procjene provest će se temeljem Zakona o zaštiti okoliša (NN, br.110/07) postupak procjene utjecaja na okoliš odabrane lokacije terminala za ukapljeni prirodni plin (UPP).

Dušica Radojčić

ZELENI TELEFON

U mjesecu lipnju primili smo 17 prijava građana na Zeleni telefon. Od toga: otpad 8, razno 3, zelenilo1, zračenje 3, zrak 1, voda 1. Ovoga puta neke slučajeve vam donosimo u crticama.

Gospođu iz Pule je zanimalo gdje u centru grada može odložiti stare baterije. Uputili smo je da spremnike potraži u školama ili u MMC "Karlo Rojc".

Prijavljeno je paljenje granja na privatnoj parceli. Prosljedili smo prijavu komunalnom redaru koji nas je obavijestio da je vlasnik dobio dozvolu komunalnog redarstva te Vatrogasne službe.

Prijavljeno je odlaganje građevinskog materijala na javnoj površini u Raši. Prijava je prosljeđena komunalnom redarstvu općine Raša. Komunalni redari obvezali su počinitelje da uklone sav građevinski materijal.

Ostavljena je olupina automobila u šumici u Poreču. Kontaktirali smo komunalno redarstvo koje je

angažiralo Metis d.o.o. da ukloni spornu olupinu.

Građani su se žalili na prašinu koja dolazi s gradilišta Kaufland te se taloži na cesti u ulicama Jurja Žakna i u Divkovićevoj ulici.

Dobili smo prijavu građana o nelegalnoj eksploataciji kamena i zemlje na području južno od naselja Kurili i Pilkovići u općini Kanfanar. Istražili smo na terenu i slučaj prijavili rudarskom inspektoratu u Rijeci pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva te očekujemo njihovu intervenciju. I videokamerom smo zabilježili počinitelja uhvativši ga na djelu.

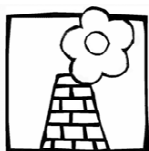
Građani Labina koji žive u ulici Zelenice nezadovoljni su što je na vrhu njihove zgrade postavljena VIP-ova bazna stanica. Nitko im u

gradu nije znao pružiti informacije o postavljanju te bazne stanice i o dozvolama koje investitor posjeduje. Uputili smo dopise nadležnim institucijama te ubrzo dobili odgovor od Ministarstva zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja da sporna bazna stanica ne posjeduje građevinsku dozvolu te da je pokrenut postupak.

Građani Kraljevice iz Primorsko-goranske županije htjeli bi pokrenuti inicijativu protiv bespravno

postavljenih baznih stanica u Kraljevici te su nas zamolili da ih uputimo kome da se obrate, koje institucije su nadležne za tu problematiku, kako da napišu zahtjev za informacijama i sl. Stoga smo im poslali razne materijale, primjere pisanja dopisa, kontakte i adrese te im usmeno prenijeli dio našeg iskustva s tom problematikom.

O slučajevima ZT možete čitati i na stranicama <http://zt.zelena-istra.hr>

zelena istra

Zelena Istra

Gajeva 3, 52100 Pula

tel./fax. +385 52 506 065

udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr

www.zelena-istra.hr